

VOINTA POPORULUI

On. „Palatul Cultural” pentru Bibliotecă
Arad

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei.
Pe jumătate an 50 Lei.
Pe trei luni 25 Lei.

ORGAN OFICIAL AL „FASCIEI NAȚIONALE ROMÂNE”
APARE ÎN FIECARE DUMINECĂ SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad,
Strada Vicențiu Babeș Numărul 6

Să intrăm în legalitate.

Nu pentru prima oară, și întâmplările mă îndreptătesc să cred, că nu pentru ultima dată scriu rânduri de felul acesta, deși Doamne, cum aș vrea să pot scrie, nu critici, ci laude despre starea lucrurilor din scumpa noastră țară.

La ordinea zilei, cea mai veche, dar și cea de-apururea nouă este problema funcționarilor publici. Această problemă a trecut prin nenumărate metamorfoze și azi se prezintă în chipul următor:

Guvernul, în sfârșit, s'a convins că Basarabia a fost dată în paza și administrația unor funcționari — cu puține excepții — cari nu își cunoșteau chemarea și cari în loc să-și vadă în mod cinstit de lucrurile încredințate lor, s'au datat la cele mai nerușinoase indeletniciri, storcând de avut poporul pacinic din acea provincie. Tot guvernul a aflat că aceștia nu puteau face altceva întrucât salariile le erau insuficiente și trebuia ca ei să-și afle izvoare de câștig din cari să trăiască. În treacăt fie zis, acest fapt a fost constatat și semnalat de țara întreagă afară doar de cei chemați.

Ceva nou la ordinea zilei totuși există. Dela unire încoace nici un guvern nu s'a pronunțat hotărât pentru sporirea lefii funcționarilor publici. Din ultimele declarațiuni ministeriale ce posedem, se pare că guvernul actual este hotărât să facă sacrificii însemnate pentru ameliorarea situației slujbașilor Statului, după acum se anunță, că bugetul din anul curent a dat însemnate excedente — până azi în bugetul Statului român excedentele sunt necunoscute — astfel încât sporul amintit, se va acorda cu siguranță.

Intr'altă ordine de idei, slujbașilor Statului li-se va plăti o leafă conform cu necesitățile de azi și că nu vor mai fi avizați, să se îndeletnicească cu meserii incompatibile cu titlul ce-l poartă.

Până aci suntem de acord cu organele ce dețin conducerea Statului.

Laturea a doua a problemei este:

Mai sus am amintit că însuși guvernul a recunoscut că în Basarabia funcționarii nu toți sunt la locul lor și că nu toți sunt conduși de

principiul că a fi funcționar al Statului înseamnă un serviciu pentru care cel care îl ocupă primește o leafă fără însă a avea dreptul a mai pretinde dela aceia cărora le rezolvă lucrurile altă plată.

Cred că nimenea n'o să-mi contesteze adevărul afirmațiilor de până aci. Afirm fără puțința de a fi desmințit că dela unire încoace, abuzurile și fraudele s'au practicat pe o scară întinsă. O fi și aceasta o urmare a rășboiului, dar nici conducătorii Statului nu și-au dat silința de a curma acest rău.

Acum când se vorbește de salarizarea funcționarilor conform cu necesitățile traiului, involuntar mă gândesc, că oare se va pune capăt stărilor anormale ce au cuprins serviciile publice.

Nu mi-se va putea reproșa și nici nu mă va putea trece nimenea în rândul demagogilor dacă spun că dela începutul rășboiului și până azi au răsărit cei mai mulți milionari dintre slujbașii publici și că milioanele cu cari sfidează lumea cinstită sunt adunate prin fraude și abuzuri.

Mai departe, chiar dușmanii trebuie să recunoască — recunoaștem și noi cari nu am dat dovadă de a fi stat alături de guvernul liberal — că guvernul de azi a făcut pe lângă multe lucruri rele și unele lucruri bune. Mă dispensez de a aduce dovadă în sprijinul afirmațiilor mele.

În timpul din urmă guvernul a dat dovadă că este hotărât a se pune în mod demn în slujba

poporului pe care îl conduce și dela acest fapt ne așteptăm că va ști să ducă opera la bun sfârșit.

Un început de purificare în viața publică s'a făcut cu isgonirea judecătorilor abuzivi din Basarabia; acestui fapt i-a urmat o serie întreagă de acte cari eventual vor putea dovedi că guvernul este hotărât sincer a curma abuzurile, ce se practică pe o scară întinsă în aceeași provincie; de curând s'au descoperit mari excocherii cu pașapoartele, ministrul de justiție a declarat în parlament că cei vinovați își vor lua pedeapsa, rămâne să vedem și ne așteptăm că odată ajunși până aci, guvernul nu se va opri și va purifica atmosfera creiată în jurul serviciilor publice, care este atât de rea și atât de păgubitoare pentru Stat și cetățeni.

Dacă acest fapt guvernul liberal îl va ști duce la îndeplinire, purificând țara de tot ce este putred, întronând pretutindenea cinstea și dreptatea, răsplătind numai munca cinstită și pedepșind fără excepție și exemplar pe toți ticăloșii, atunci noi îi urăm să continue a rămânea la putere până ce se va epuiza tot neamul Brătienilor, în caz contrar, credem consult, a-l sfătui să plece de bunăvoie și încă imediat.

Îmi place să cred că mergem spre bine, totuși mă îndoiesc, de aceea sperez, că nu pentru ultima dată scriu rânduri de natura aceasta în locul unor sfaturi pentru țărani.

At. M.

Sovietele nu renunță la plebiscit în Basarabia.

Roma. — După o știre oficioasă, dată de „Epoca”, Italia refuză să ratifice convențiunea pentru Basarabia.

În felul acesta, — spune ziarul sus citat, — Italia va aduce un mare serviciu lumii, căci în ziua în care convențiunea va intra în vigoare, Rusia va declara în mod neîndoios război României.

Pe de altă parte, Rakovsky întrebă tot de „Epoca”, a declarat că guvernul sovietic nu va renunța la plebiscit în Basarabia. Acest plebiscit va avea loc imediat ce funcționarii și soldații români, vor fi evacuați țara. A mai spus de asemenea că 53 la sută din cetățenii Basarabiei nu sunt români și că însuși românii s'au opus la anexare.

Italia e și ea de aceeași părere, cum că soarta Basarabiei să fie decisă printr'un plebiscit.

Acestea sunt părerile porcului Dr. Rakovsky, fost cetățean român și spion german în timpul rășboiului mondial.

Încă o dovadă că nu putem avea nici o încredere în străinii cari loquesc și sug până la sânge această țară

Presa jidănească dela noi și mișcările studențești.

Făcând o anchetă imparțială asupra evenimentelor ce s'au petrecut la Iași, nu putem să nu relevăm atitudinea ziarelor jidănești cu prilejul acestor evenimente tragice.

Ținta precisă a acestora, pare să fie discreditarea pe toate căile posibile a studenției, inducerea opiniei publice în eroare asupra celor ce se petrec la Iași și București.

Rolurile pe care și-le însușesc aceste ziare au o mare parte din vina asupra turburărilor, căci cu sistemul lor de provocare, fac ca animozitățile din centrele Universitare să devie și mai acute, și îndeamnă pe căi greșite studențimea însuflețită de iubirea de țară.

Cum calomniile par să fie arma cea mai întrebuintată, s'a lansat în ultimul timp un zvon, într'una din gazetele de care ne ocupăm, asupra fondurilor cari au alimentat și alimentează, mișcarea studențească.

După cum la începutul mișcării studențești, se spunea că liberalii ar încuraja cu bani această mișcare, tot așa acuma se caută a se induce publicul în eroare, că fondurile ar avea o proveniență mult mai îndepărtată, chiar transoceanică.

S'a ajuns la ideea unei calomnii a studenților și a marelui industriaș american Ford prin faptul că ultimul este un cunoscut antisemit, și fiind unul din cei mai bogați oameni din America (proprietarul marilor fabrici de automobile Ford) el alimentează cu bani campania contra evreilor din USA.

E de prisos să mai discutăm seriozitatea acestei calomnii a presei jidănești care, de altcun, își pierde pe zi ce merge cititorii între Români de bine din această țară.

Cum o duc frații noștri din Ungaria.

Un român rămas cu locuința în Ungaria, după încheierea păcii a povestit următoarele lucruri despre viața fraților noștri care au rămas supuși Ungurilor:

— Ungurii nu ne rabdă, ca să ne ținem nici sărbătorile cele sfinte și de câte ori nu năvălesc ei în bisericile noastre în mijlocul slujbei dumnezeiești, alungând afară din biserică și pe preot și pe credincioși și-i amenință cu moartea dacă ar mai îndrăzni să țină sărbătorile românești.

Scopul ungurilor este de a șterge cu desăvârșire suflarea românească, ce mai este în Ungaria și pentru acest scop nu cunosc nici o milă și nici o cruțare. În unele comune jandarmii opresc pe români să mai vorbască în limba lor pe stradă, iar cei, care nu ascultă de poruncă sunt bătuți până la sânge.

Dar nu numai acestea sunt chinurile lor! Administrația umblă pe toate căările să-i sărăcească și le face fel de fel de necazuri. Aceleași umiliri le sufăr însă și copiii din școală. Dascălii unguri își bat joc în chipul cel mai nerușinat de Români și bieții băieți trebuie să le sufere toate, dacă nu vor să fie dați afară din școală.

Aceste suferințe și umiliri nu pot însă stănge din Români rămași în Ungaria nici dragostea lor de lege și nici de limba românească. Ei le îndură toate, căci au credință tare, că aceste suferințe se vor isprăvi totuși odată.

„Domnul agronom“

Este vorba despre agronomul regional; cel mai reprezentativ tip al corupției și nimicniciei organelor noastre administrative. Stăpân pe o cultură și profesională și generală sub-mediocră, ocupă în organismul statului un loc de-o importanță, care întrece disproporțional puterile lui.

Prin atribuțiile ce i-s'au dat în legătură cu reforma agrară a devenit cel mai vizibil și mai de interes exponent al statului pentru masele populare. Patruzeci la sută aproape a acestora fiind interesați în această operă de dreptate, marile proporții ale rolului ce i-s'a dat sunt evidente. Dată fiind apoi zăpăceala generală, care domină la aplicarea reformei agrare, aceasta covârșitoare parte a elementului țărănesc își vede și mai mult depusă soarta în mâna acestui atotputernic ce, în fața căruia zilnic trebuie să-și pună întrebarea hamletică, a, fi sau a nu fi.

Nu poate forma subiect de discuție, că efectele de calmare a spiritelor turburate prin evenimentele războiului mondial și de realizare a unei dreptăți sociale cât de relativă ale reformei agrare, depinde în primul rând de modul cum aceasta este înțeleasă de către milioanele de interesați, căci o egală înfruptare a tuturor este imposibilă. De ce un rol atât de însemnat pentru crearea unui spirit de mulțumire în țară, s'a încredințat atunci celor mai incapabile elemente?

În fața problemei atât complexe, de ordin social, național, agrar, etc. cum este reforma agrară, ce lumină și putere de îndreptare pot să reprezinte acești oameni semidocti (onoare puținelor excepții, cari se găsesc și cari sunt jenați înșiși de această tovarășie), cari nu posed decât pregătirile unui țăran cu carte, de care numai prin iscusința de a intriga se deosebesc!

Aceștia sub vechiul regim agrar ocupau cele mai de jos trepte în ierarhia organelor agricole, aceea de simplu logofăt în

administrațiile de moșii. Azi sunt înzestrați cu atribuții judecătorești și reprezintă suveranitatea Statului! Nu cred să fie altă țară decât aceea a bolșevicilor, în care justiția să fie încredințată unor analfabeți. Ce rost a putut avea, ca agronomul regional așa dupăcum îl avem azi, să se așeze în comisiile agrare alături de judecător! Reforma agrară nu s'ar fi putut face fără competența în materie agrară și agricolă a agronomului regional actual?

Credem, că da, dar lipsa de interes a celor de sus este mai mare, decât grija pentru prosperarea țării. Nu este adevărat, că a fost o necesitate să se încredințeze funcțiunea agronomului regional unor oameni cu patru clase primare și alte 2--3 sau și mai puține dela școlile elementare și inferioare de agricultură. Pe lângă o chibzuită și desinteresată soluționare a problemei s'ar fi putut și s'ar putea recruta și azi elementele corespunzătoare din corpul agronomic. Firește ar trebui atunci însă să înceteze sistemul funcțiunilor parazitare și a sinecurelor. N'ar mai exista atâtea soiuri de controlori și toată ceata inspectorilor agronomi, a căror activitate se reduce la o continuă și șablonică dresare de procese verbale, de conținutul și soarta cărora nimeni nu se interesează. Atunci s'ar pune toată lumea la muncă productivă și cu rost; aceasta ar fi și în asentimentul multor agronomi titrați, cari înșiși se plâng de situația lor de funcționari fără rost, dar nu mai puțin se tem de tovarășia unor semidocti.

Așa cum se prezintă azi, administrația agricolă a țării, este astfel însă sub nivelul tuturor celorlalte. Ea se razimă pe cele mai șubrede propte. Căci organelor de execuție le lipsește nu numai pricepere, dar și bunăvoința necesară. În ce se manifestă această lipsă de bunăvoință, o știm cu toții. Să ni-se ierte dacă totuși, poate în mod prea vulgar,

ne întrebăm, care agronom regional a rămas și azi cu pantalonii rupți în fund, așa cum i-a purtat înainte de a deveni ceea ce este?

În fața acestor triste stări de lucruri pe terenul aplicării reformei agrare, cu drept cuvânt îți este greu să-ți dai seama, că ce este mai mare, păcătoșenia sau prostia acestor oameni.

O selecționare în administrația agricolă a țării se impune. Cu atât mai mult, căci nu aplicarea reformei agrare ar fi unica și principala chemare a acesteia. Ministerul agriculturii va trebui să afle mijloacele necesare înainte de a se desorganiza complet, pentru a o scăpa din mâinile semidoctilor și analfabeților păcătoși!

G. M.

Iridenta streină la Reșița.

Acțiunea împotriva elementului românesc.

Guvernul a fost sesizat de către Statul Major, prin tr'un raport oficial, de unele lucruri senzaționale ce se petrec la uzinele Reșița.

Astfel raportul precizează că o mare parte dintre inginerii și lucrătorii străini, sunt membri ai unei asociații iredentiste care are ca scop principal eliminarea elementului românesc din aceste întreprinderi; se precizează anu-

mite cazuri, în cari atât inginerii cât și lucrătorii români au fost puși în situația de a părăsi funcțiile ce le aveau la aceste întreprinderi.

Faptul a produs, bine înțeles, senzație în consiliul de miniștri unde chestiunea a fost discutată.

Pentru moment, guvernul a hotărât în această chestiune facerea unei anchete, de către delegați ai ministerelor de război și industrie.

Șovinism și iar șovinism!

Aceasta este lozinca căreia să închină azi majoritatea conștiențelor noastre stăni de naționalitate și în special jidani nerușinați, cari după ce s'a bucură de toate drepturile de cari noi, să obraznicesc, folosind toleranța noastră drept unealtă de dispreț și hăjocură față de ospitaliera noastră țară înfaptită prin jertfe și storfări supra omenștii. De atata rea-voință și atata demagogie, mă mir că nu s'a revoltă sufletele celor 800.000 martiri dispăruți din rândurile noastre a celor vii, pentru întregirea neamului și realizarea visului nostru înfăptuind o Românie mare și indistructibilă, — care dacă o vom conduce și de acum înainte așa o vom da-o de răpă, devenind astfel victimele acelor ce azi s'a în hînă și supun cu credință oarbă — legați fiind prin jurământ de susmenționata lozinca.

Un caz concret:

În liniștitul orășel Mercurea-Ciuc, situat în centrul săcuimei, exista pe timpul guvernării fostei Monarchii Austro-Ungare o cafenea și restaurant așa numit „Kosuth“, căruia după alipirea Ardealului la țara mamă i s'a impus numele marelui voevod desro-

bitor al acestei provincii și primul înfăptuitor al României întreg te „M. hai Viteazul“, dar care numire neconvenind încarnațiilor șoviniste săcu și jidani, au căutat cu orice preț să o înlăture.

Și iată că într-o bună zi și-au ajuns scopul, și în loc de *falnicul nume al marelui voevod* a apărut numirea rece și vagă aducătoare de triste amintiri „Transilvania“.

Autoritățile locale sau că nu dau nici o însemnătate acestui act revoltător și rușinos, sau că nedispunând de timp fiind ocupați cu *fraudele vite la Dep. R. M. S. din neglijența lor*, nu au luat nici-o măsură în contra acestor adevărați dușmani periculoși ai țării.

Ne întrebăm: oare când ne vom vindeca de rana odioasă și periculoasă: toleranța, și când vor crede de cuviință autoritățile să ia cele mai severe măsuri contra acestor vipere?

Când ne va ajunge cutitul la grumaz, în zadar ne vom zbate!...

N. Roghină-Făgăraș.

GLASUL NĂPĂSTUIȚILOR.

Doina pașapoartelor

Firișor de lăcrămioară,
Ottează tu inimioară
Că te-ai depărtat de țară.
Ottează maică și plânge
Că la piept nu mă-i mai strânge,
Că eu mor în țări streine,
Și departe sunt de tine.
În „Insula Cănelui“
Greu îi e Românului.
Fire-ar maică blestemat
Cel ce pașaport mi-a dat,
Pe bani grei l-am cumpărat.
Ca să mor îndepărtat.
Pașaport afurisit
La miniștri târguit,
Pașaport nelegiuit,
Fără tine nu porneam
Și acasă rămâneam.
Poate că ș-acum trăiam.
Foale verde de mohor
Plânge-mă mamă cu dor
C'ai avut și tu fecior
Da fecioru ți-a plecat
Cum cei mari l'au îndemnat
Și-am vândut ogor și casă
Și oitele vre-o șasă
Și plăvanii de la plug
Trag în locul lor la jug.

Trag Americanului
Și sânt robul banului.
Fir-ar maică blestemat
Cel ce pașaport mi-a dat
Pașaport, carte spurcată
Nu mai am mamă, nici tată,
Nici nevastă, nici copii
În fundul Americii.
Domnule din Minister!
Să te vadă cel din cer
Judecate-ar Dumnezeu
Pentru pașaportul meu
Fiindcă alții știm prea bine
Nu te-or judeca pe tine.
Floriceică trei lămâi
Fă fetiță! tu rămâi.
Pe bani slabi vândui ogorul
Și-acum mă duc cu vaporul
Pe vârful vaporului
Sede maica dorului
Încălțată în opinci
Străinează pe voinici.
Peste mare să muncesc
Bani grei să agonisesc.
Iac'asa cântam odată
Și-acu'n țară depărtată
Nu-i hârtie ca să scrie
Am fost om, sunt carne vie
Din bogat în țara mea
Slugă în America.
S'or întoarce alți'n țară
Fă fetiță surioară,
Că pe mine m'a mâncat

Cel ce pașaport mi-a dat.

De banul săracului
De lauda dracului
Câte zile mai trăiești
Fiți-ar dat să-ți amintești
Cât răzi și benchetuești,
Câte chinuri pătimim
Noi ce prin străini murim.
Noi de tine înstreinați
Stați-ar în gât banii luați
Să te arză prin ficiați.

Stea pe ceruri lacrimată
Ca din ochii mei picată
Peste mare fă să cazi
La căsuța dintre brazi.
La marginea satului
La mama băiatului,
Și să-i spui lacrimă stea
Să-i spui mamei jalea mea
Și bani ca să nu mai dea
Cănelui ministrului
Ce-a fost pașa Nistrului,
Că și frate-meu de vine
Cum l'a îndemnat, știi bine
Apoi și el o pieri
În fundul Americii.
Nu-i America cum spune
Nu-s aica toate bune
Ba mai drept sunt toate rele.
D'ala plânge ceru stele,

Stelele ce cad din cer
Semne's de flăcăi ce pier
În țara străinilor
Fără slujba popilor.
Du-te maică la cerșit
Prin tot satu sărăcit,
Strânge măicuța mea
Banișori cât îi putea
Și dă-i copii ca să ție
Pentru mine liturghie
Fiindcă așa mi-a fost ortu
Iară cel cu pașaportu,
Zi-i copii cât mai e vreme
Cu cartea să mi-l blesteme
Tot în prețu care-l dai
Că pe mine nu mă ai,
Tot în banii prețului
Să mi-l dea dracului.

IONUȚ BUZEA.

734 S. 19 th. Str. St. Louis, 110.

Vorbe înțelepte.

Felul omului de a fi și de a se manifesta se numește caracter.

Omul care nu știe să prețuiască valoarea demnității, care nu știe să prețuiască idealismul în viață, nu e om.

DIN RUSIA...

Odoarele sfinte au fost jertfite. Bisericele au fost transformate în grajduri. Preoții creștini, asasinați mișelește, spre a se împlini porunca comunității universale.

Rusia însăngerată și inflământă, doarme somnul unei ierni fără sfârșit, ca ursul în bârlog.

Moor, moor se aude sfioratul colosului și hahamii cu antirle umflate de vânt, cu perciunii clătinați, ținând între dinți cuțitele rituale pe lama cărora se preling picături calde de sânge creștinesc, joacă o sârbă drăcească, în bătaura pustie, în jurul vizuinei în care de ani de zile, dormitează pravoslavnicul „Moș Martin”.

Primăvara înălțată de statul înțeleptilor se sbuciumă de ani să înfrunzească codrii, să parfumeze florile, să înveșmânteze pământul ars de sânge, zadarnic însă, robii stau de pază la porțile închisoarei și comunitatea își frământă pasca legii în isvorul de sevă, culeasă picătură cu picătură, înaintea robiei.

Soarele se străduie să sfășie norii groși de fum negru ce-l ascunde lumina. norii ce se înalță pretutindeni ca dintr-o cădelniță uriașă, pe jarul căreia jidovii ard neîncetat dreptatea și iubirea apropiului, binele și frumosul, întreaga învățătură a cărților creștine.

Sub norii negri, nestrăbătuți de soare, poporul ales, viermuește în fecundarea-i montruoașă și larvele însăngerate, sug sângele colosului adormit.

Cantorii comunității universale, urlă în cele patru vânturi că stăpânirea lor, este calea cea adevărată în viață, că așezarea cea nouă, în țară fără soare și fără primăvară, este fricirea întregii omeniri.

Și larvele Israelului luate de vânt și risipite pe întinsul globului pământesc, speriate de lumină, se încearcă pretutindeni să ascundă soarele în nouri focurilor pe ici și colo aprinse.

V. Gh.

Un nou impozit aplicat celor cari se demobilizează.

Un înalt personaj nu încunoștințează de o faptă care arată mentalitatea celor mici atunci când înțeleg să se orienteze după... cei mari.

De foarte scurtă vreme a apărut o broșură care este intitulată „Turful în caricatură” având ca autor pe un domn D. N. Teodorescu.

Costul unei astfel de broșuri este de 12 lei.

Probabil că autorul neputându-și plasa opera a fost nevoit să recurgă la un sistem puțin lăudabil, care credem noi că nu poate fi tolerat mai departe.

Intr-una din companiile serviciului geografic al armatei, un plutonier a dispus ca nici un soldat să nu se plătească demobiliza până când nu va achita costul broșurei.

Așa de pildă putem cita cazul unui soldat care ne-a declarat că nu s'a putut libera până când nu a plătit cei 12 lei pentru broșură.

Plutonierul în chestune a făcut o regulă din aceasta, nevoind să facă actele necesare liberării până când nu-i se aplica soldatului liberat impozitul de mai sus.

Deși fără importanță la prima vedere, totuși acest caz este de o mare gravitate, avându-se în vedere că unii dintre soldați cari se demobilizează sunt completamente lipsiți de bani și haine, unii aflându-se într-o adevărată mizerie.

De aceea cerem ca Marele Stat Major împreună cu cei în drept să ordone o anchetă care să stabilească cui aparține inițiativa aceasta, care da loc la comentarii.

Cetiți și răspândiți ziarele:

VOINȚA POPORULUI
CLUJUL ROMÂNESC

PROSPECT

Subsemnații fondatori înțelegând, că interesele materiale ale țăranilor, comercianților, industriașilor și intelectualiilor români nu pot fi servite în felul cuvenit de către instituțiile financiare streine sau cu ceinteresarestreină, — am hotărât înființarea unei societăți anonime, cu numirea de „Banca Românilor, Societate Anonimă Comercială și Industrială” cu sediul principal în Arad. Menirea acestei bănci va fi, deci, promovarea situației materiale a elementelor de mai sus, atât de importante în nouile ținuturi reunite cu Patria-Mamă, — prin acordarea de împrumuturi, prin afaceri de import-export, prin finanțarea afacerilor comerciale, prin exercitarea de industrie pe cont propriu sau în participare, prin procurarea și revinderea materialelor brute, a instrumentelor și altor obiecte necesare cultivării pământului încurajării diferitelor meserii și industriei și prin efectuarea oricăror operațiuni de bancă și schimb.

Acționarii, membrii consiliului de administrație, cenzorii și funcționarii societății anonime vor putea fi numai cetățeni români de origine română.

Capitalul social al societății se compune din Lei 1.000.000, adică Lei Un milion, împărțit în 2.000, acțiuni nominative în valoare nominală de câte 500 Lei fiecare.

Termenul de subscripțiune al acțiunilor se încheie la 14 Decembrie 1924.

Acțiunile se pot semna la Banca „Victoria” S. A. în Arad, Bul. Regele Ferdinand, urmând a se vărsa: 1. Până la 14 Decembrie Lei 200 adică două sute, plus Lei 25 adică Lei douăzeci și cinci spese de emisiune și

fondare, 2. până la 1 Aprilie 1925 Lei 150, adică Lei Unasutăcincizeci. 3. până la data de 1 Iulie 1925 restul de 150, adică Lei Unasutăcincizeci.

Fondatorii își rezervă dreptul de a numi membrii Consiliului de Administrație pe primii 3 ani de la fondare.

Adunarea generală de constituire va avea loc la 14 Decembrie 1924 oarele 10 a. m. în Arad în biroul avocatului Dr. Romul Cotioiu din Bul. Regina Maria No. 9, la care se invită prin prezenta Onorații acționari.

Ordinea de zi a adunării generale de constituire este următoarea:

1. Deschiderea adunării generale, alegerea președintelui adunării generale și a lor doi verificatori ai procesului verbal.

2. Constatarea asigurării capitalului social, potrivit punctului 2. art. 154. C. Com. Trans.

3. Luarea hotărârii relativ la înființarea societății anonime.

4. Votarea statutelor.

5. Comunicarea numelor membrilor în Consiliul de Administrație numiți de fondatori pe primii 3 ani și alegerea cenzorilor.

6. Descărcarea fondatorilor.

Potrivit art. 155. din C. Com. Trans. adunarea generală de constituire va avea capacitatea de a lucra numai atunci, dacă vor fi prezenți, — în persoană sau prin mandatar, — cel puțin 7 acționari, cari reprezintă o pătrime din totalul acțiunilor.

Fiecare acționar participant va avea un vot de fiecare acțiune, dar nimeni nu va putea exercita mai mult de 10 voturi.

Arad, la 16 Noembrie 1924.

Dr. D. Benea, m. p.
medic, Arad

Brad Gheorghe m. p.
plugar, Miniș

Dr. R. Cotioiu m. p.
avocat, Arad

Frăția Gheorghe m. p.
plugar, Măderat

Dr. R. Mager m. p.
notar județean, Arad

At. Motogna, m. p.,
funcționar, Cluj

Panaitescu T. Vifor m. p.
comerciant, București

N. Popa, m. p.
dir. de bancă, Lipova

Frăți Pagna, m. p.
comercianți, Arad

Moise Riscuția, m. p.
comerciant, Arad

S. Șeviciu, m. p.
comerciant, Arad

Cr. Stefanescu, m. p.
funcționar, Sibiu

Andrei Streza, m. p.
inginer, Pecica

Gh. Tismăniariu, m. p.,
funcționar, Timișoara

Maior E. Ursianu, m. p.
Cernăuți

Colonel A. Vlad, m. p.,
Arad

Spicuri din doctrina națională fascistă din România.

XVI.

La noi, cei cari rămân pe din afară, sunt Români! Celor, cărora li-se dă preferință, sunt streinii!

Nu s'a oprit măcar intrarea în țară a infirmilor, surzilor, orbilor, idioților, dementilor, bolnavilor atinși de boale incurabile sau infecțioase!

În hanul întins, care se chiamă România-Mare, numai cine nu vrea și de unde nu vrea, nu vine.

Ca și Martinica, Guinea, Noua Caledonie și Congo, România devine o colonie de refugiu a otrepelor de pretutindeni.

Ideea de patrie reclamă deschis favorizarea indigenilor și apăsarea sau eliminarea veneticiilor. De geaba. Nu există ideea de patrie sau conștiința de rasă în România de după război, strămtă ca niciodată pentru Români și largă — mai largă ca oricând pentru streini. De geaba marele economist american Carey

și marii naționaliști ai aceleiași nații, Ford și Child, proclamă că națiunile băștinașe în granițele lor au dreptul cu precădere înaintea altora la viață, de geaba decedatul Barès și filozoful Maurras în Franța, de geaba un Pirenne și un Maeterliuk în Belgia, de geaba un Mussolini și un D'Annunzio în Italia, de geaba un Mustafa-Kemal pașa în Turcia și alții aiurea, afirmă imposibilitatea progresului unei nații fără naționalism, de geaba!

După un mare război greu și sângeros, câștigat prin miracol, România-Mare prelucrată pe un plan demonic, merge pare-se cu pași repezi — spre apusul naționalismului — adică spre cosmopolitism și dezagregare!

Blestemul a 20 de secol de sânge românesc, vărsat pentru apărarea acestor plaiuri, cadă asupra capului celor, cari ne mână într'acolo!

ONORAȚII ABONAȚI

sunt rugați să ne avizeze dacă doresc să aboneze ZIARUL și pe anul viitor. Pe cei, cari nu și-au achitat nici până acum abonamentele, îi rugăm și prin imprimate și, și pe calea aceasta, să binevoiască a-și face datoria, că trăim între împrejurări foarte critice. Odată cu abonamentele, să fie atât de buni, să trimită câte o sumu-liță și pentru fondul de rezistență, ceea ce asigură existența noastră.

SE ZICE:

Că noul prefect al poliției din Iași, fost colonel de jandarmi, ca să sosească mai curând acasă, a schimbat trenul accelerat aproape din București, urcându-se pe trenul-fulger. Cum însă biletul lui nu era valabil și pentru trenul-fulger, când a fost rugat să plătească o suprataxă de 600 lei, a început să cheme — fiind el singur și lume în tren multă — în ajutor și sfinții și dumnezeii, sbera cât îl ținea gura și neliniștindu-se nici la intervenția dlui general Ion Popescu, inspector general al infanteriei în Ploiești, a fost dat cu forța jos din tren. Iată omul care merge să facă dreptate studenților la Iași. Cât de mult respectă legile țării. Ce cuminte, ce așezat, ce iubitor de rânduială este. O să-i vedem isprăvile!

Că și noul complot studentesc, trămbitat de perciunați gazetelor murdare din București, a fost o scornitură obraznică, durere nu tot același lucru îl putem spune despre exportul de carne vie făcut cu pașapoartele false, nu de studenți, ci de...

Că vice președintele Sedriei orfanale județene și azi își scrie numele „Solymosân”. Dacă și-a uitat de sine în trecut, crede că-și face cinste să sfideze și ca funcționar român numele atât de curat românesc, cum este și a dsale? Cine poate avea astfel tăria să deie pe ofensatul, când ni se spune din unele părți, că noi ardelenii suntem ungurizați!

Că dl Kaufmann conducătorul uzinelor comunale nu este jidan, ci un Șvab de treabă și bun muncitor și că în birourile lui este interzis să se vorbească altă limbă decât cea românească. Dacă este așa să ni-l țină Dumnezeu!

Că un domn protopop din jur ar fi zis odată către un biet credincios, care-l ruga să-i îngroape copilul — odorul mort, și care nu-l putea plăti pentru înmormântare cât îi cerea: „atunci mănă-ți mortul fript”.

Despre alt cinstit părinte, că era să se bată cu directorul de bancă, iar al treilea a perdut crucea când umbla cu ea la Bobotează etc.

La astfel de preoți, la toți, ar trebui rasă barba! sau cel puțin câte-o p...

Că Direcțiunea Regională a CFR-ului din Arad a autorizat cu escrierea licitațiilor pentru diferite lucrări de întreținere pe lig Horovitz, — evreu, — care toate le face în cerc restrâns, în familie, și la care invită exclusiv numai firme jidovești ca Steiner, Maiorovitz, Architectura etc. iar puținele firme românești ca Marian, Cioban, Marinca nu sunt invitate.

Are cunoștință despre lucru dl Dir. Oct. Pop și dacă da, a luat măsuri pentru delăturarea acestei anomalii?

Că în urma unui denunț josnic contra dlui Dimitrescu Romul droguist în Pâncota s'a făcut o anchetă perchi-zie în drogheria dl din partea dl prim medic județan și jidanul dr. Verner. S'a constatat însă că dl droguist n'are, nu face trafic cu medicamente preparate nepermise, după um a fost acuzat din partea farmacistului Ōrs Rudolf, care s'a plâns că moare de foame, fiindcă droguistul vinde lucruri de farmacie.

A uitat acest denunțator că el întreține un personal de cinci membrii numai pentru serviciile lui strict personale pe casă ca ori care boer de viață veche Acest personal trebuie plătit și hrănit dle farmacist, și vezi aceasta va fi cauza că n'ai ce mânca.

Mai uită apoi farmacistul nostru că multe femei cari l'au folosit medicinale lui umblă cu fețele arse și fără dinți, ceace încă mărește neîncrederea poporului în farmacia dlui Ōrs și pentru aceea îi merge rău.

... și o da, ei primește un răz...

Tripoul

„Solidaritatea” din Str. Românului 1/a.

— Cine-i Alexandru Bălăceanu? —

Arad, 21 Nov.

Zilele trecute mai mulți intelectuali români din localitate au primit următoarea misterioasă invitație:

„Prin prezența avem onoarea a Vă aduce la cunoștință că în ziua de 13 Nov. a. c. orele 6 seara, va avea loc inaugurarea localului Cercului de propagandă „Solidaritatea” al cărui scop este cultivarea armoniei între diferitele categorii de cetățeni, solidarizarea intereselor comune în cadrul organizației de stat, și propaganda pe calea presei, pentru formarea unei conștiințe cetățenești ferită de orice influențe primejdioase.

Având în vedere scopul urmărit de acest cerc — care conform Statutelor va fi cu desăvârșire select, — Vă rugăm să binevoiți a lua parte la inaugurare în localul din Str. Românul No. 6 la data mai sus arătată. — Cu deosebită stimă: Indescifrabil. Al. Bălăceanu.

În urma acestei invitații de-un cîmism revoltător, mai mulți intelectuali români din localitate, crezând că se tratează de înființarea unui cerc de propagandă culturală, s-au prezentat în Strada Românului, de unde au plecat cu scârbă aflând că Soc. „Solidaritatea” e pur și simplu un — tripou, deschiș de niște vampiri cărora le place să trăiască din belșug fără a munci.

În fruntea acestor întreprinderi de testabile stă un oarecare Alexandru Bălăceanu, despre care se spune că ar fi și redactor la ziarul „Tribuna Nouă” din localitate.

Cercul „Solidaritatea” e o continuare a „Intim Clubului” despre care s'a mai scris în gazeta noastră.

Protestăm împotriva acestor nedemne apucături cari coboară în noroi prestigiul presei ardelenice cu un trecut sfânt de lupte naționale!

Sperăm că ziarul „Tribuna Nouă” va da, fără întârziere, drumul acestui redactor care necinstește numele de gazetar.

Vom reveni!

Scrisori din Maramureș

Deposedaarea criminală a poporului român.

Gradul depravării și demoralizării generale îi denotă mai mult ca ori-ce fapt trist că firma fraților Groedel este readusă în județ pentru devastarea restului de păduri ce au mai rămas în posesiunea composesorilor românești chiar de aceia, cari în 1900 ca „tineri generoși” prin campania pornită în „Hazánk” au contribuit la scoaterea Groedelenilor din Maramureș și la purificarea administrației prin „homoregiul” guvernului Szell Kaiman și prin anchetele memorabile ale lui Kaffka Dezső. Azi aceștia desmințindu-și părinții, trecutul și tradițiile, s'au cointerestat cu jefuitoarii notorii ai codrului Carpații și streinul sechestrat în război ca cetățean dușman și înregistrat la Tribunalul Sighet tot ca cetățean maghiar cu domiciliul în Budapesta în 5 Mai 1923 cu Nr. 1139, vine în triumf susținut de sentința Nr. 1377 din 20 April a. c. a. Comitetului Agrar să săcătuiască pădurile moșnenilor români, să-i deposeze și ruineze reclamând ca composesor și titlul ne noblețe de nepot al lui Dragoș-Vodă.

Composesoratele Românilor nobili din Vișeu de sus și Borșa au fost moșia lui Bogdan Vodă, iar după descalcatul al 2-lea au trecut ca averi „donatoare” în posesiunea fiilor vodului Laș și-a nepoților primului descălecat de țară. Comitetul Agrar declara astfel de descendent de sânge pe dl Herman Carol Grodek care deposează Vișanani bătui de toate năpăstele, de 13859 jug. cad. pădure și o face donație liberală — celor 91 de corbi, între cari se disting Ion Urdea, Zoi Ion Mai și Mihályi Péter.

La desființarea legii Reformei Agrare au contribuit și domni Petru Groza și I. Nedici, marele vânzător de situații.

Liberalii și averescanii se unesc în învârteli, de aceea ar dori stabilirea regimului de jaf. „La noi sunt codrii verzi de brad”... Îndeamnă poetul și încă nu s'au alungat bostrichidele, și partizanii poetului „pătîmirei noastre” se și așează pe păduri în fruntea norului de lăcuste. Sub lozincă înfăptuiri dreptății sociale Comitetul Agrar ia ce nu poate da, căci Statul a devastat pădurile situate la peste 20 km. de comune; 400.000 m³ brad au fost rași în cei trei ani din urmă, pădurile sunt parc de vânătoare și la frontieră „îndestulesc trebuinți strategice” — iar din pădurile particulare abia s'au putut expropria 800 jug. cad. suprafețe destinate pentru înființarea pădurilor comunale pe seama a 410 capi de familie din 2 comune. Se iau nu numai 13859 jug. cad. ci toate suprafețele de păduri din țară și se lasă numai terenul neproductiv și cel de pășunat, ca pădure composesorilor, deși legea

Reformei Agrare oprește parcelările, eșirea din comunitate și prescrie ca obligatoare avizele serviciilor silvice, cari sunt favorabile înființării pădurii comunale. Însă Comitetul Agrar — desființează legea, nesocotește interesele Românilor la cea mai încercată frontieră și fraudă streinilor o ridică ca dogmă peste lege.

Înainte de a fi cetățean român, cum poate fi un strein composesor și moșnean nobil? Absurditatea criminală, Comitetul Agrar și-o bazează pe hotărârea Tribunalului Sighet 1816/1911 P. desființată de Curtea de casație cu sentința sa din 21/XI 1911 cu art. 44/1911 urb.

Iată o clasică dovadă despre regimul corbilor în era trădătorilor tuturor intereselor românești... Descompunerea devine fatală — ca urmare a sistemului dela noi. Poporul trădat s'agătește un memoriu la rege în cauza depozării sale criminale. Coresp

ȘTIRI DE TOT FELUL.

— Toți on. abonați, cari nu primesc regulat ziarul sunt rugați să-ne comunice lucrul acesta ca să putem lua măsurile de lipsă să-l aibă la timp în casa d-lor.

— Dl General Prezan fostul șef al marelui stat major al armatei în decursul războiului a fost înaintat la rangul de maresal. Merită răsplata!

În chestia tripoului „Solidaritatea”. Dl A. Cotruș, publicist, ne roagă să publicăm informația că D-Sa n'are nici în clin nici în mănecă cu tripoul „Solidaritatea” (Str. Românului 1/a) a cărui nefastă activitate o condamnă cu toată energia.

Luăm act cu deplină satisfacție de declarația dlui Cotruș pe care, de-alt-cum, nu l'am crezut niciodată capabil să se amestece în atari murdării vrednice de tot disprețul nostru românesc!

— Jidovoicile dela posta din Covasna și din Arad defaimă ziarul nostru și îndeamnă pe frații țărani să nu-l aboneze. Vom avea ce și de cojocul lor și poate le vom tăia perciunii mai curând decât se crede.

Descoperirea unui complot comunist la Galați. Brigada de siguranță din Galați făcând, în urma unui denunț, o descindere la partidul comunist a descoperit un vast complot. S'au găsit în localul clubului Partidului comunist, peste 10.000 de manifeste incendiare, prin cari se îndemna populația la o revoluție generală pe ziua de 7 I. c. și la proclamarea republicei.

SPRIJINIȚI MESERIAȘII ROMÂNI!

Nu uitați, că pe lângă mulții și bogații streini, în Arad trădesc și muncesc din greu, dar cinstiți, și următorii meseriași români. — Sprijiniți-i! Sprijinindu-i pe ei, cât și pe medicii, inginerii, advocații, industriașii și negustorii români, vă sprijiniți pe voi și răvna de progres a neamului.

Aviz. Cu onoare aduc la cunoștință onoratului public și autorităților bisericesti, că în Arad. str. Dorobanților Nr. 41 (școala confesională) am deschis un birou tehnic de arhitectură; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai de parte execut colacionări de totfelul de lucrări de zidiri, și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc. — Cu stimă: Teodor Cioban, arhitect.

„PODGORIA”
MAGAZIN DE TEXTILE

ARAD

Bulevardul Regele Ferdinand I.

62

STUDENTI! OFICIANȚI!

puteți cumpăra
foarte ieftin
GHETE și PĂLĂRII
la magazinul românesc
din Arad al lui
MARCUBOTA
Bulevardul Regele Ferdinand
27.

TRAIAN ARDELEAN
măestru-pantofar.

Arad, Strada Consistorului Nrul 11.

INSERATE

numai dela creștini se primesc
la Administrația ziarului nostru.

Măritiș la vârsta de 106 ani. Doamna Betsy Peunick, din Triptree (Essex) a împlinit vârsta de 107 ani. Dar cum e văduvă de la 86 ani, deci de 20 ani, și cum atunci se măritase pentru prima oară, americană nu mai poate duce singurătatea văduviei. De aceea, dânsa a hotărât să se remărite.

Ce nu-i posibil în America!

— În comuna Pâncota este o casă culturală foarte frumoasă și împunătoare zidită de vre-o 3 luni. Are încăperi spațioase curate, dar afară de câteva mese și scaune nu găsești nimic în ea. Și fiindcă are nevoie în prima linie de o bibliotecă rugăm noi pe această cale în prima linie autoritățile conștii de datorința lor națională culturală și apoi pe Români cu dare de mână să vie în ajutorul acestei case culturale, dăruind pentru biblioteca ei cărți reviste, ziare etc.

— Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar, aduce la cunoștință publică, deciziunea luată de a reprimă toate abuzurile periculoase și ilegale, ce se vor constata, în sarcina acelora cari speculează buna credință a populației prin practicarea ilicită a medicinei sau comerțului cu medicamente în diferite magazine, fără a avea competența și libera practică legală a medicinei sau a farmaciei.

În consecință, în baza art. 88 din legea sanitară și art. 138 de la capitolul exercițiului farmaciei, toate aceste contravenții constatate în procedură, se vor pedepsi conform procedurii de la art. 65 din legea sanitară în primă instanță de către organele sanitare conform art. unic din 1924, cu amendă dela 2000 — 20.000 Lei și pentru isolvabilii amendă se va transforma în zile de închisoare; iar recidiva se va pedepsi cu închisoare dela o lună până la un an. Director General: Dr. Bordea, Director: Dr. V. Grigorescu Elvir.

POȘTA REDACȚIEI.

Manuscrisele scrise cu creionul nu se publică.

Dlul I. Bunea Loco. Am dorit să apară, ce ai scris mata, dar onorata cenzură a șters articolușul. Să-i fie de bine.

Dlul S. B. în Târgumureș. Membrii ai Fasciei Naționale Române pot fi numai Români buni și cinstiți. Cine poate dovedi lucrul acesta și dorește să intre în gruparea F. N. R. să ceară statute și declarații dela noi. Declarația o va retrimită împreună cu 2 fotografii sediului nostru și după ce a depus jurământul sfânt că va lupta până la moarte pentru coroană, țară, neam și biserică va fi primit între membrii F. N. R. și va căpăta o legitimație dela noi. Prin urmarea dela membrii noștri se cere mai presus de toate cinste și caracter, apoi dragoste sinceră de țară, rege, neam și biserică.

F. N. R.

G. 2766/1923.

Publicație de licitație

Pe baza deciziei judecătorei de ocol Arad No. de mai sus, mobile și alte obiecte prețuite în suma de lei 7700 cuprinse în favorul „Victoria” institut de credit și economii pentru suma de lei 2000 capital interese de 6%, dela 20 Ianuarie 1923 spese stabilite până în prezent în suma de lei 708.30 se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Șaguna 39 și continuative în Str. Eminescu 30 în ziua de 28 Noembrie 1924 d. m. la orele 2. Arad, la 10 Noembrie 1924.

G. Cupuliga,
exec. judecătoresc.

Redacția și administrația gazetei „Voința Poporului” se află în strada Vicențiu Babeș Numărul 6.